

BÁO CÁO TỔNG KẾT
HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC SINH VIÊN NĂM 2019 VÀ
PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ GIẢI PHÁP NĂM 2020

PGS, TS. Nguyễn Đức Luận
Học viện Báo chí và Tuyên truyền

1. Tình hình hoạt động khoa học sinh viên năm 2019

Những thành tựu cơ bản:

Trong năm 2019, hoạt động khoa học sinh viên ở Học viện Báo chí và Tuyên truyền đã đạt được những thành tựu quan trọng.

Thứ nhất, về đề tài nghiên cứu khoa học:

Năm 2019, các nhóm nghiên cứu khoa học sinh viên đã thực hiện 35 đề tài nghiên cứu khoa học, tăng 9 đề tài (34,61%) so với năm 2018. Các đề tài khoa học sinh viên đã tập trung nghiên cứu những vấn đề lý luận và thực tiễn gắn liền với chuyên ngành mà sinh viên đang theo học, góp phần giải quyết những vấn đề đang đặt ra trong đời sống sinh viên trên cơ sở các tri thức và phương pháp nghiên cứu mà sinh viên đã được trang bị trong quá trình học tập. Thông qua quá trình thực hiện đề tài, Học viện đã phát hiện nhiều sinh viên có năng lực nghiên cứu khoa học. Trong số đề tài sinh khoa học sinh viên đã thực hiện, có 6/35 (17,14%) đề tài được Hội đồng nghiệm thu xếp loại xuất sắc, được Giám đốc Học viện tặng Giấy khen. Đây là sự ghi nhận, động viên kịp thời đối với các sinh viên có thành tích nổi bật trong hoạt động nghiên cứu khoa học.

Thứ hai, về Hội thảo khoa học sinh viên:

Năm 2019, Học viện đã giao cho các Khoa tổ chức 15 Hội thảo khoa học sinh viên, tăng 1400% so với năm 2018 (năm 2018 chỉ có 1 Hội thảo khoa học sinh viên được tổ chức). Việc viết, trình bày tham luận và tham dự hội thảo khoa

học đã góp phần hình thành, phát triển năng lực, kỹ năng nghiên cứu và công bố công trình khoa học cũng như tạo cơ hội để sinh viên trao đổi, tranh luận, làm quen với môi trường học thuật.

Thứ ba, về số lượng sinh viên tham gia các hoạt động khoa học:

Năm 2019 có 175 sinh viên tham gia thực hiện đề tài nghiên cứu khoa học, chia làm 35 nhóm, thực hiện 35 đề tài khoa học (năm 2018 chỉ có 130 sinh viên thực hiện 26 đề tài khoa học); khoảng 500 sinh viên viết tham luận cho 15 Hội thảo khoa học các cấp, tăng khoảng 500% so với năm 2018 (năm 2018 chỉ có khoảng 80 sinh viên viết tham luận cho các Hội thảo khoa học). So với năm 2018 thì tổng số sinh viên tham gia nghiên cứu khoa học năm 2019 tăng khoảng 219%. Bên cạnh đó, các Hội thảo khoa học quốc gia và Hội thảo khoa học quốc tế do Học viện tổ chức đã thu hút sự quan tâm tham dự của hàng trăm sinh viên thuộc nhiều chuyên ngành khác nhau.

Thứ tư, về công tác nghiệm thu các đề tài khoa sinh viên.

Đề nghiệm thu, đánh giá đề tài khoa học sinh viên, Học viện đã mời các nhà khoa học có năng lực, uy tín trong và ngoài Học viện tham gia các Hội đồng nghiệm thu. Chính vì vậy, việc nghiệm thu các đề tài nhìn chung đảm bảo sự khách quan, công bằng; khắc phục tối đa tính chủ quan, cào bằng, hình thức trong quá trình nhận xét, đánh giá, xếp loại đề tài. Số liệu thống kê các đề tài khoa học sinh viên đã nghiệm thu năm 2019 cho thấy, có 6/35 đề tài đạt loại xuất sắc, chiếm tỷ lệ khoảng 17%/tổng số đề tài. Mặc dù số lượng các đề tài đạt loại xuất sắc thấp hơn năm 2018 (năm 2018 có 11/26 (42,4%) đề tài đạt loại xuất sắc), nhưng điều đó không có nghĩa chất lượng các đề tài giảm xuống mà là do sự thay đổi trong công tác nghiệm thu, đánh giá, theo đó Chủ tịch Hội đồng nghiệm thu là các nhà khoa học lớn, có uy tín cao, thuộc Ban Giám đốc hoặc nguyên Ban Giám đốc Học viện. Với sự nghiêm túc, khách quan và thống nhất trong cách đánh giá, các Hội đồng nghiệm thu đã phân loại, xếp loại phù hợp với chất lượng sản phẩm nghiên cứu khoa học của sinh viên.

Thứ năm, về sử dụng các sản phẩm nghiên cứu khoa học của sinh viên.

Kết quả nghiên cứu của sinh viên, đặc biệt là các số liệu điều tra là một kênh thông tin quan trọng để Học viện hiểu rõ hơn về đời sống sinh viên, như ý thức sinh viên trong học tập, rèn luyện và tham gia các hoạt động phong trào, hoạt động xã hội, đặc biệt là những vấn đề nảy sinh trong quá trình học tập, rèn luyện của sinh viên. Trên cơ sở đó, Học viện đưa ra phương hướng, giải pháp khắc phục. Bên cạnh đó, nhiều đề tài khoa học sau khi nghiệm thu đã được sinh viên phát triển thành khóa luận tốt nghiệp, được các thầy cô đánh giá cao; một số đề tài được sử dụng làm tài liệu tham khảo cho hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên khóa sau.

Nhìn chung, trong năm học 2019, hoạt động nghiên cứu khoa học sinh viên đã đạt được những thành tựu quan trọng. Thông qua các hoạt động nghiên cứu khoa học, nhiều vấn đề lý luận và thực tiễn thuộc nhiều chuyên ngành khác nhau, gắn liền với đời sống sinh viên đã được giải quyết tốt. Điều quan trọng hơn, thông qua các hoạt động khoa học đã giúp cho nhiều sinh viên hình thành, củng cố và phát triển năng lực, kỹ năng nghiên cứu, kỹ năng làm việc nhóm; cách thức xem xét, giải quyết vấn đề chuyên môn và cuộc sống; ý thức, trách nhiệm đối với bản thân và cộng đồng; khơi dậy niềm đam mê và sáng tạo khoa học; tăng cường khả năng vận dụng tri thức và phương pháp luận khoa học để giải quyết các vấn đề của thực tiễn;...

Có nhiều nguyên nhân dẫn đến những thành tựu trên đây. Trước hết là sự quan tâm, chỉ đạo của Đảng ủy, Ban Giám đốc Học viện; sự quan tâm và tinh thần trách nhiệm cao của Ban chủ nhiệm các Khoa và giáo viên hướng dẫn; sự nỗ lực và cố gắng của nhiều sinh viên, nhóm nghiên cứu; công tác tư vấn, quản lý khoa học có sự đổi mới nhằm lôi cuốn và phát huy vai trò của sinh viên tham gia các hoạt động nghiên cứu khoa học, góp phần giải quyết những vấn đề của đời sống sinh viên gắn với chuyên ngành được đào tạo;...

Một số hạn chế cần khắc phục:

Tuy đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng, nhưng hoạt động khoa học vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế.

Thứ nhất, số lượng các đề tài có tăng nhưng chưa nhiều, năm 2019 mới có 35 đề tài. Nhiều nhóm sinh viên muốn làm đề tài nhưng không có cơ hội do số lượng phân bổ hạn chế.

Thứ hai, tình trạng sinh viên nộp đề tài muộn vẫn tồn tại. Theo quy định, ngày 15 tháng 10 là hạn cuối nộp đề tài khoa học nhưng một số sinh viên vẫn chưa có sản phẩm, gây khó khăn cho công tác quản lý và công tác nghiệm thu.

Thứ ba, một số đề tài không thiết thực, không phù hợp với sinh viên hoặc quá sức sinh viên khiến cho sinh viên gặp nhiều khó khăn trong quá trình thực hiện đề tài, thậm chí phải đổi tên đề tài; ý nghĩa lý luận và thực tiễn của đề tài chưa thực sự rõ nét.

Thứ tư, việc khai thác, sử dụng kết quả nghiên cứu khoa học sinh viên còn nhiều bất cập. Chỉ một số ít đề tài được sử dụng làm tư liệu tham khảo và trích đăng trên các phương tiện thông tin đại chúng. Trong khi đó, phần lớn đề tài không được quan tâm khai thác sử dụng, dẫn đến những lãng phí trong nghiên cứu và giảm giá trị thực tiễn của đề tài.

Thứ năm, số lượng sinh viên tích cực tham gia các hoạt động nghiên cứu khoa học tuy có tăng nhưng vẫn chưa thực sự trở thành phong trào mạnh mẽ. Một số lớp tuy được phân bổ đề tài nhưng không có sinh viên đăng ký. Năm 2019, chỉ có khoảng 470 sinh viên thực sự tham gia hoạt động nghiên cứu khoa học. Đây là con số chưa thực sự phù hợp với yêu cầu hiện nay và còn ở mức khiêm tốn so với mặt bằng chung của nhiều trường Đại học lớn ở Hà Nội.

Thứ sáu, việc hướng dẫn sinh viên nghiên cứu khoa học ở một Khoa chưa được quan tâm đúng mức khiến cho một số Nhóm nghiên cứu gặp nhiều khó khăn trong quá trình thực hiện đề tài.

Có nhiều nguyên nhân dẫn đến những hạn chế trên, bao gồm cả nguyên nhân khách quan và chủ quan. Đặc biệt là các cơ chế, chính sách chưa tạo được một động lực đủ lớn để thúc đẩy sinh viên tích cực nghiên cứu khoa học; cơ chế phối hợp giữa đơn vị trong Học viện trong việc tổ chức các hoạt động khoa học sinh viên vẫn chưa thực sự chặt chẽ; một số giáo viên hướng dẫn có năng lực và kinh nghiệm do quá bận việc nên chưa dành nhiều thời gian cho công tác hướng dẫn sinh viên nghiên cứu khoa học; trong khi đó, một số giảng viên trẻ tuy có nhiều thời gian nhưng lại chưa có nhiều kinh nghiệm, kỹ năng hướng dẫn; việc hướng dẫn phương pháp, kỹ năng nghiên cứu khoa học chưa được quan tâm đúng mức; nhiều sinh viên chưa thực sự đam mê và đầu tư thời gian, công sức cho hoạt động nghiên cứu;...

Tình hình đó cho thấy, Học viện cần có những phương hướng, giải pháp thiết thực, quyết liệt hơn nữa để nâng cao chất lượng hoạt động khoa học trong thời gian tới.

2. Phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp nhằm nâng cao chất lượng hoạt động khoa học sinh viên trong năm 2020 và những năm tiếp theo

Để nâng cao chất lượng cũng như phát triển mạnh mẽ phong trào nghiên cứu khoa học sinh viên năm 2020 và những năm tiếp theo, cần thực hiện tốt những phương hướng, nhiệm vụ và giải pháp sau:

Phương hướng:

Thứ nhất, hoạt động khoa học sinh viên của Học viện phải hướng đến hình thành và phát triển năng lực, kinh nghiệm, kỹ năng nghiên cứu khoa học của sinh viên.

Thứ hai, hoạt động khoa học sinh viên phải hướng đến giải quyết những vấn đề lý luận và thực tiễn gắn với ngành nghề đào tạo và đời sống sinh viên trên cơ sở các tri thức và phương pháp nghiên cứu mà sinh viên đã được trang bị trong quá trình học tập tại Học viện, phù hợp với năng lực, điều kiện của sinh viên.

Thứ ba, sản phẩm nghiên cứu khoa học sinh viên phải được đưa vào khai thác, sử dụng, hướng đến phục vụ sự phát triển của Học viện và phục vụ cho hoạt động nghiên cứu, học tập, rèn luyện của sinh viên.

Thứ tư, nghiên cứu khoa học sinh viên phải trở thành phong trào phát triển mạnh mẽ cả về chiều rộng và chiều sâu, huy động tối đa sinh viên Học viện tham gia hoạt động khoa học.

Thứ năm, huy động tối đa các nguồn lực phục vụ cho hoạt động nghiên cứu khoa học sinh viên.

Thứ sáu, hoạt động khoa học sinh viên góp phần khởi động phong trào khởi nghiệp trong sinh viên; tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới.

Nhiệm vụ năm 2020:

Một là, tổ chức 32 Hội thảo khoa học sinh viên (bao gồm cả Hội thảo do Học viện và các khoa chủ trì), nhiều hơn 17 hội thảo (113%) so với năm 2019), các bài tham luận phải được duyệt trước khi đưa vào kỷ yếu;

Hai là, thực hiện 40 đề tài khoa học sinh viên, tăng 5 đề tài (14,2%) so với năm 2019;

Ba là, tổ chức nghiệm thu và thẩm định đề tài nghiên cứu khoa học sinh viên theo đúng quy định, đảm bảo sự công bằng, công tâm, khách quan.

Bốn là, tổ chức khen thưởng, kỷ luật sinh viên trong hoạt động nghiên cứu khoa học theo đúng quy định;

Năm là, lựa chọn những đề tài khoa học sinh viên xuất sắc nhất để tham dự giải thưởng “Sinh viên nghiên cứu khoa học” năm 2020 do Bộ Giáo dục và Đào tạo tổ chức và tham dự các giải thưởng khác dành cho sinh viên;

Sáu là, thực hiện thanh quyết toán theo đúng quy định hiện hành 979.600.000đ kinh phí hoạt động khoa học sinh viên năm 2020 (tăng 51,64% so với năm 2018).

Bây là, tổ chức xây dựng Kế hoạch hoạt động khoa học sinh viên năm 2021.

Giải pháp:

Thứ nhất, đổi mới, nâng cao chất lượng xây dựng Kế hoạch hoạt động khoa học sinh viên.

Quá trình xây dựng Kế hoạch hoạt động khoa học sinh viên tập trung vào hai nội dung cơ bản là đề tài khoa học và hội thảo khoa học, đặc biệt ưu tiên đề tài khoa học cho các lớp chất lượng cao theo đúng quy định hiện hành. Đối với các đề tài khoa học, thực hiện đầy đủ các bước theo quy trình: nhóm nghiên cứu đề xuất đề tài trên cơ sở định hướng và có sự đồng ý của giáo viên hướng dẫn – Hội đồng khoa học Khoa góp ý, chỉnh sửa, thông qua trước khi gửi về Ban Quản lý khoa học – Ban Quản lý khoa học tiếp nhận, tổng hợp, chỉnh sửa kỹ thuật, tổ chức tư vấn, tham mưu cho Ban Giám đốc – Thường trực Hội đồng khoa học và đào tạo Học viện xem xét, hoàn thiện Kế hoạch và trình Giám đốc Học viện phê duyệt. Đối với hội thảo khoa học, Hội đồng khoa học các Khoa họp để thống nhất lựa chọn chủ đề hội thảo trước khi gửi về Ban Quản lý khoa học. Các Khoa có thể phối hợp với một số đơn vị khác trong Học viện để cùng tổ chức Hội thảo.

Thứ hai, Ban chủ nhiệm các khoa phải chú trọng hơn nữa đến hoạt động nghiên cứu khoa học sinh viên.

Các khoa phải tổ chức tổng kết hoạt động khoa học sinh viên hàng năm để đánh giá, rút kinh nghiệm và đề ra mục tiêu, phương hướng, nhiệm vụ cho những năm tiếp theo; tổ chức tư vấn các đề tài khoa học sinh viên ở cấp Khoa; lựa chọn những chủ đề nghiên cứu thiết thực, gắn với ngành nghề đào tạo và đời sống sinh viên; lựa chọn những sinh viên có năng lực nghiên cứu tham gia thực hiện các đề tài nghiên cứu và đặt bài tham luận cho các hội thảo; lựa chọn những giảng viên có năng lực, tinh thần trách nhiệm cao tham gia hướng dẫn các đề tài khoa học sinh viên.

Thứ ba, tiếp tục đổi mới công tác nghiệm thu các đề tài khoa học sinh viên.

Để đảm bảo sự thống nhất, công bằng trong đánh giá, xếp loại đề tài, Hội đồng nghiệm thu phải đảm bảo các thành phần: chủ tịch Hội đồng nghiệm thu là thành viên Ban Giám đốc hoặc nguyên Giám đốc, Phó Giám đốc (trừ một số chuyên ngành đặc thù); các thành viên còn lại là các nhà khoa học có năng lực, uy tín, có tinh thần trách nhiệm cao trong và ngoài Học viện theo tỷ lệ phù hợp. Trước khi chấm điểm, Hội đồng phải tham khảo ý kiến nhận xét của giáo viên hướng dẫn và ý kiến của đại diện Ban Quản lý khoa học. Việc đánh giá, chấm điểm, xếp loại đề tài một cách chính xác, công tâm, khách quan là điều kiện rất quan trọng để Học viện làm tốt công tác thi đua, khen thưởng, kỷ luật trong hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên (những đề tài khoa học sinh viên có số điểm cao nhất, không vi phạm những quy định trong hoạt động nghiên cứu khoa học sẽ được lựa chọn để khen thưởng).

Thứ năm, phát huy vai trò của Đoàn Thanh niên Học viện trong hoạt động nghiên cứu khoa học sinh viên.

Đoàn Thanh niên Học viện cần phối hợp với Ban Quản lý khoa học và các khoa để thành lập các câu lạc bộ nghiên cứu khoa học sinh viên; tổ chức các hoạt động, các lớp hướng dẫn, bồi dưỡng năng lực, chia sẻ kinh nghiệm, kỹ năng nghiên cứu khoa học cho sinh viên; xây dựng và tổ chức triển khai các phong trào hoạt động nghiên cứu khoa học sinh viên; lập kênh truyền thông về hoạt động nghiên cứu khoa học sinh viên.

Thứ sáu, thực hiện nghiêm túc công tác khen thưởng, kỷ luật trong hoạt động nghiên cứu khoa học sinh viên.

Hình thành các cơ chế khuyến khích sinh viên tham gia nghiên cứu khoa học. Việc khen thưởng, kỷ luật sinh viên trong hoạt động nghiên cứu khoa học phải đảm bảo tính công khai, minh bạch, khách quan. Căn cứ vào kết quả nghiên cứu và việc chấp hành các quy định trong hoạt động nghiên cứu khoa học, Ban Quản lý khoa học đề xuất danh sách những sinh viên có thành tích xuất sắc nhất

để khen thưởng và danh sách những sinh viên vi phạm hợp đồng, vi phạm các quy định hiện hành để trình Giám đốc Học viện xem xét, quyết định.

Thứ bảy, tăng cường sự phối hợp giữa các đơn vị trong quá trình tổ chức các hoạt động khoa học sinh viên.

Các đơn vị, đặc biệt là Ban Quản lý khoa học, Đoàn Thanh niên, Phòng Công tác chính trị và Hỗ trợ sinh viên và các Khoa cần hình thành cơ chế phối hợp chặt chẽ trong quá trình tổ chức triển khai các hoạt động khoa học sinh viên.

Thứ tám, tăng cường truyền thông, khai thác, sử dụng các sản phẩm nghiên cứu khoa học sinh viên.

Bên cạnh việc lưu trữ của Trung tâm Thông tin khoa học, các khoa cần hướng dẫn, giúp đỡ sinh viên công bố kết quả nghiên cứu trên những phương tiện truyền thông phù hợp, đặc biệt là các phương tiện truyền thông do các khoa quản lý; xây dựng hệ thống dữ liệu, lưu trữ các sản phẩm nghiên cứu của sinh viên để làm tài liệu tham khảo cho các sinh viên trong quá trình nghiên cứu.

Thứ chín, huy động các nguồn lực xã hội để phục vụ hoạt động khoa học sinh viên.

Hiện nay, kinh phí chi cho hoạt động khoa học sinh viên hoàn toàn dựa vào nguồn kinh phí của Học viện. Để phát triển mạnh mẽ phong trào nghiên cứu khoa học sinh viên trong giai đoạn hiện nay, ngoài kinh phí Học viện cấp cần chú trọng khai thác các nguồn lực xã hội. Học viện cũng như các đơn vị cần chủ động tiếp cận các doanh nghiệp, các cơ quan báo chí, truyền thông, các phụ huynh,... để huy động tiền tài trợ và các nguồn lực vật chất khác phục vụ hoạt động nghiên cứu khoa học sinh viên.

Nhìn chung, năm 2019, hoạt động khoa học sinh viên ở Học viện Báo chí và Tuyên truyền đã đạt được những thành tựu quan trọng. Tuy nhiên, hoạt động này vẫn đang tồn tại những hạn chế nhất định cần phải sớm khắc phục. Việc thực hiện tốt những phương hướng, giải pháp nêu trên sẽ góp phần khắc phục những hạn chế đó.